

ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

2009

Πρόγραμμα
μορφωτικών
εκδηλώσεων

ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών παρουσιάζει το πρόγραμμα των Ειδικών Μορφωτικών Εκδηλώσεων «Επιστήμης Κοινωνία» για το τελευταίο τρίμηνο του 2009.

Η παρουσίαση των σύγχρονων επιστημονικών επιτευγμάτων στον χώρο των θετικών και των ανθρωπιστικών επιστημών καθώς και η προβολή του κοινωνικού χαρακτήρα της επιστημονικής έρευνας εξακολουθούν να αποτελούν τα καθοδηγητικά κριτήρια και τον στόχο των εκδηλώσεων αυτών.

Κατά το διάστημα αυτό έχουν προγραμματιστεί δύο κύκλοι ομιλιών:
ο καθιερωμένος πλέον σε θέματα υγείας «Κοινωνία & Υγεία»
και ένα αφιέρωμα στη «Νεοελληνική Μουσική».

Επίσης, στο παρόν πρόγραμμα, εντάσσονται και άλλες παράλληλες εκδηλώσεις (στρογγυλά τραπέζια, εκθέσεις, προβολές, αφιερώματα) που διοργανώνονται από το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών του Ιδρύματος και από άλλους φορείς σε συνεργασία με το ΕΙΕ, στο πλαίσιο του προγράμματος «Επιστήμης Κοινωνία».

Οι ομιλίες γίνονται στο Αμφιθέατρο «Λεωνίδα Ζέρβας» του ΕΙΕ με ελεύθερη είσοδο για το κοινό. Κατά το τελευταίο ημίωρο ακολουθεί συζήτηση.

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών επιθυμεί και από τη θέση αυτή να εκφράσει τις ευχαριστίες του στους διακεκριμένους Έλληνες και ξένους ομιλητές και σε όλους όσοι συνέβαλαν στην πραγματοποίηση της προσπάθειας αυτής.

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

Καθ. Ταξιάρχης Κόλιας

Διευθνή Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών

Καθ. Φραγκίσκος Κολίσης

Διευθνή Ινστιτούτου Βιολογικών Ερευνών
& Βιοτεχνολογίας

Ελένη Γραμματικοπούλου

Υπεύθυνη Προγράμματος Μορφωτικών Εκδηλώσεων
«Επιστήμη Κοινωνία»

Πληροφορίες:

Ελένη Γραμματικοπούλου

Υπεύθυνη Μορφωτικών Εκδηλώσεων ΕΙΕ,
Τηλ.: 210 7273 501, Fax: 210 7246 618
e-mail: gramma@eie.gr

Μαίρη Κοντογιάννη

Τηλ.: 210 7273 516, Fax: 210 7246 618
e-mail: mkont@eie.gr

ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009**

Στρογγυλό Τραπέζι και Έκθεση

20.10.09 - 16.11.09

«Εξόριστες Μνήμες: Ίχνη του Εμφυλίου στην Τασκένδη»

4ο Διεθνές Φεστιβάλ Επιστημονικών Ταινιών στην Αθήνα

21.10.09 - 25.10.09

«Η επιστήμη πάει σινεμά»

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

03.11.09 - 24.11.09

«Κοινωνία και Υγεία ΙΧ»

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

01.12.09 - 22.12.09

«Νεοελληνική Μουσική»

Έκθεση και Επιστημονικές Παρουσιάσεις

07.12.09 - 25.01.10

«Ο μηχανισμός των Αντικυθήρων»

Αφιέρωμα στον Γιάννη Ρίτσο

17.12.09

Ομιλία, απαγγελίες, μουσικό πρόγραμμα, προβολές

ΕΞΟΡΙΣΤΕΣ ΜΝΗΜΕΣ

20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2009
ΕΩΣ 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2009

Τρίτη 20/10/09 | 19:30

Στρογγυλό Τραπέζι: Εξόριστες Μνήμες,
Ίχνη του εμφυλίου στην Τασκένδη

Παρουσίαση-Συντονισμός:
Μαρία Χριστίνα Χατζηϊωάννου,
Διευθύντρια Ερευνών/INE

Συμμετέχουν οι:

Χριστίνα Κουλούρη,
Καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Η ου-τοπική ιστορία της λογοκριμένης μνήμης

Τασούλα Βερβενιώτη, Ιστορικός
Οι μνήμες των ανθρώπων και οι αναπαραστάσεις της Ιστορίας

Πολυμέρης Βόγλης, Καθηγητής Σύγχρονης Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Πληγές της μνήμης: σκέψεις για τη συνθήκη της εξορίας

Χάρης Καμπουρίδης, Τεχνοκριτικός, Σημειολόγος, Μέλος της Academia Europaea,
Ανασυγκροτώντας τα σπαράγματα

Ώρες λειτουργίας έκθεσης

Καθημερινά: 10:00-20:00 | Σάββατο-Κυριακή: 10:00-14:00 | **Είσοδος ελεύθερη**

Στρογγυλό Τραπέζι
και Φωτογραφική Εγκατάσταση
του Ηλία Πούλου

Οι Εξόριστες Μνήμες, του Ηλία Πούλου, μια καλλιτεχνική προσέγγιση της έννοιας της μνήμης, τόσο προσωπικής όσο και συλλογικής, αναφέρονται στους εναπομείναντες Έλληνες (ηρώων) πολιτικούς πρόσφυγες στην Τασκένδη και, παρά τον προφανή πολιτικό τους χαρακτήρα, υπερβαίνουν τη στενή πολιτική διάσταση εστιάζοντας, κυρίως, στη διάσωση της ιστορικής μνήμης όταν, για διάφορους λόγους, αυτή κινδυνεύει να χαθεί.

Τα πρόσωπα αυτών των ανθρώπων, θρυμματισμένα όπως τα βλέπουμε ανάμεσα σε διαφορετικούς τόπους —της πατρίδας και της ξενιτιάς— ενδιαφέρουν στο μέτρο που απεικονίζουν όλη την παραγμένη ιστορία των ευρωπαϊκών λαών του 20ού αιώνα. Μας αγγίζουν γιατί είναι γεμάτα ερωτήματα, χωρίς πια απαντήσεις. Υπερβαίνουν την όποια τοπική ιστορία για να μας φέρουν αντιμέτωπους με ανθρώπους μετέωρους μέσα στον χώρο και στον χρόνο, που ψάχνουν την ταυτότητά τους μέσα από τις αναμνήσεις.

Το πρόγραμμα κέρδισε μια ευρωπαϊκή χορηγία
(εταιρεία Sappi, πρόγραμμα: ideas that matter).

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών στηρίζει και φιλοξενεί την όλη εκδήλωση αποδεικνύοντας το ζωντανό ενδιαφέρον του για νέα θέματα και σύγχρονες προσεγγίσεις του πολιτισμού. Ιδιαίτερα μάλιστα αφού στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών εκπονούνται ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στην ιστορία της Διασποράς καθώς και την πολιτική και κοινωνική ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα.

Στο ΕΙΕ παρουσιάζεται (από 20/10-16/11/09) **η φωτογραφική εγκατάσταση του Ηλία Πούλου** με θέμα-αφετηρία την ιδιαίτερη εμπειρία ζωής των πολιτικών προσφύγων και στις 20/10/09 (ημέρα των εγκαινίων) πραγματοποιείται **στρογγυλό τραπέζι**, με στόχο την ανάπτυξη ενός διαλόγου μεταξύ της εικαστικής προβληματικής και της ιστορικής πραγματικότητας.

η επιστήμη πάει **σινεμά**

CAID (ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ)
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ / ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

19-26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2009

4ο Διεθνές Φεστιβάλ
Επιστημονικών Ταινιών
στην Αθήνα

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών έχει φέτος την ιδιαίτερη χαρά να φιλοξενήσει το **4ο Διεθνές Φεστιβάλ Επιστημονικών Ταινιών** που διοργανώνει το CAID (Κέντρο Επιστήμης, Κοινωνίας και Τέχνης). Θελήσαμε να διευρύνουμε την ήδη επιτυχημένη συνεργασία μας με το CAID, επιβεβαιώνοντας εμπράκτως την επί σειρά ετών ιδιαίτερη μέριμνά μας για τη διάδοση των επιστημονικών κατακτήσεων στο ευρύτερο κοινό. Ήδη από το 1995 το ΕΙΕ, σηματοδοτώντας το έργο που αυτό διαδραματίζει στη διάχυση της επιστημονικής γνώσης, έχει πραγματοποιήσει ένα σημαντικό αριθμό επιστημονικών ντοκιμαντέρ.

Το Διεθνές Φεστιβάλ Επιστημονικών Ταινιών, για τέταρτη συνεχή χρονιά, συγκεντρώνει, τις σύγχρονες και κορυφαίες παραγωγές ντοκιμαντέρ από όλο τον κόσμο. Το CAID —Κέντρο Επιστήμης, Κοινωνίας και Τέχνης, διοργανωτής του φεστιβάλ— ξεκινάει τις επίσημες προβολές με το διαγωνιστικό μέρος, όπου **συνολικά συμμετέχουν 35 ταινίες**.

Οι ταινίες θα προβάλλονται καθημερινά στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος. Οι ταινίες θα διαγωνιστούν για τα **πέντε βραβεία** του φεστιβάλ. Το φεστιβάλ θα κλείσει στις 26 Οκτωβρίου με την προβολή των βραβευμένων ταινιών στο Νέο Μουσείο Μπενάκη.

4ο Διεθνές Φεστιβάλ Επιστημονικών Ταινιών Αθήνα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

Τετάρτη 21 Οκτωβρίου 2009 / Περιβάλλον-Φυσικές Καταστροφές

15:00-15:57 | Περίεργο: Επιβίωση, ΗΠΑ, 2007
16:00-16:52 | Κυνηγός Σπόρων, Αυστραλία, 2008
16:55-17:22 | Μίλια Φαγητού, ΗΠΑ, 2008
17:25-18:17 | Η Σκοτεινή Πλευρά του Φωτός, Γερμανία, 2008
18:20-19:09 | Καταστροφή, Ηνωμένο Βασίλειο, 2008
19:20-20:17 | Τα Μυστικά των Νεκρών: Βυθισμένη Ατλαντίδα, ΗΠΑ, 2007
20:20-21:10 | Η Μεγάλη Έκρηξη της Tunguska, Γερμανία, 2008
21:15-22:07 | Tsunamik: Κατανοώντας μια Καταστροφή, Γαλλία, 2007

Πέμπτη 22 Οκτωβρίου 2009 / Εξέλιξη-Βιολογία

15:00-15:53 | Κάρολος Δαρβίνος-Ο Ιερέας του Διαβόλου, Γερμανία, 2009
16:00-16:40 | Allan Wilson: Ο Εξελικτικός, Νέα Ζηλανδία/ΗΠΑ, 2008
16:45-17:42 | Ο Άρχοντας των Μυρμηγκιών, ΗΠΑ, 2008
17:50-18:19 | Φτάνοντας στον Ουρανό, Γερμανία, 2008
18:25-19:55 | Κάτι Τρέχει με τα Είδη, Γαλλία, 2007
20:00-21:16 | Εντυπωσιακά Ζώα στη Μήτρα, Ηνωμένο Βασίλειο, 2008
21:20-22:05 | Το Μυστικό της Μακροζωίας, Καναδάς, 2008

Παρασκευή 23 Οκτωβρίου 2009 / Νευροεπιστήμες-Ψυχολογία-Ψυχιατρική

15:00-15:55 | 0,9 Αμπέρ, Ιταλία, 2008
16:00-16:53 | Η Αφύπνιση είναι ο Νέος Ύπνος, Αυστραλία, 2008
17:00-18:34 | Η Αναζήτηση της Μνήμης: Ο Νευροεπιστήμονας Eric Kandel, Γερμανία, 2008
18:45-19:37 | Το Κρυφό Πρόσωπο του Φόβου, Ιταλία/Γαλλία, 2008
19:40-21:33 | Το Μουσικό Ενστικτο: Επιστήμη και Τραγούδι, ΗΠΑ, 2008
21:40-22:37 | Περίεργο: Νους/Εγκέφαλος/Μηχανή, ΗΠΑ, 2007

Σάββατο 24 Οκτωβρίου 2009 / Ιατρική-Θετικές Επιστήμες

15:00-15:43 | Πολεμώντας τα Υπερμικρόβια, Γερμανία, 2008
15:50-16:38 | Αθανασία, Γαλλία, 2008
16:45-17:39 | Πώς ο Κέβιν Μπέικον Θεράπευσε τον Καρκίνο, Αυστραλία, 2008
17:45-18:36 | 02: Το Μόριο που Δημιούργησε τον Κόσμο μας, Αυστρία, 2008
18:40-19:32 | Σπάζοντας των Κώδικα των Χρωμάτων, Αυστραλία, 2008
19:40-20:40 | Τα Μυστικά του Παρθενώνα, ΗΠΑ, 2008
20:45-21:37 | Η Μηχανή του Χρόνου, Ελβετία, 2008

Κυριακή 25 Οκτωβρίου 2009 / Διάστημα-Αστρονομία

15:00-15:53 | Το Μυστήριο των Νεφών, Δανία, 2008
15:55-16:19 | Τηλεσκοπία του Αόρατου, Γαλλία, 2008
16:25-17:38 | Αποκρυπτογραφώντας την Επιστήμη: Νέες Όψεις του Ήλιου, Ιαπωνία, 2008
17:50-19:21 | Ταξίδι στην Άκρη του Σύμπαντος, Ηνωμένο Βασίλειο, 2008/2009
19:25-20:25 | Τερατώδης Μαύρη Τρύπα, ΗΠΑ, 2008
20:30-21:22 | Η Κινούμενη Γη, Δανία, 2009
21:25-21:55 | Πολική Σκόνη, Γαλλία, 2007

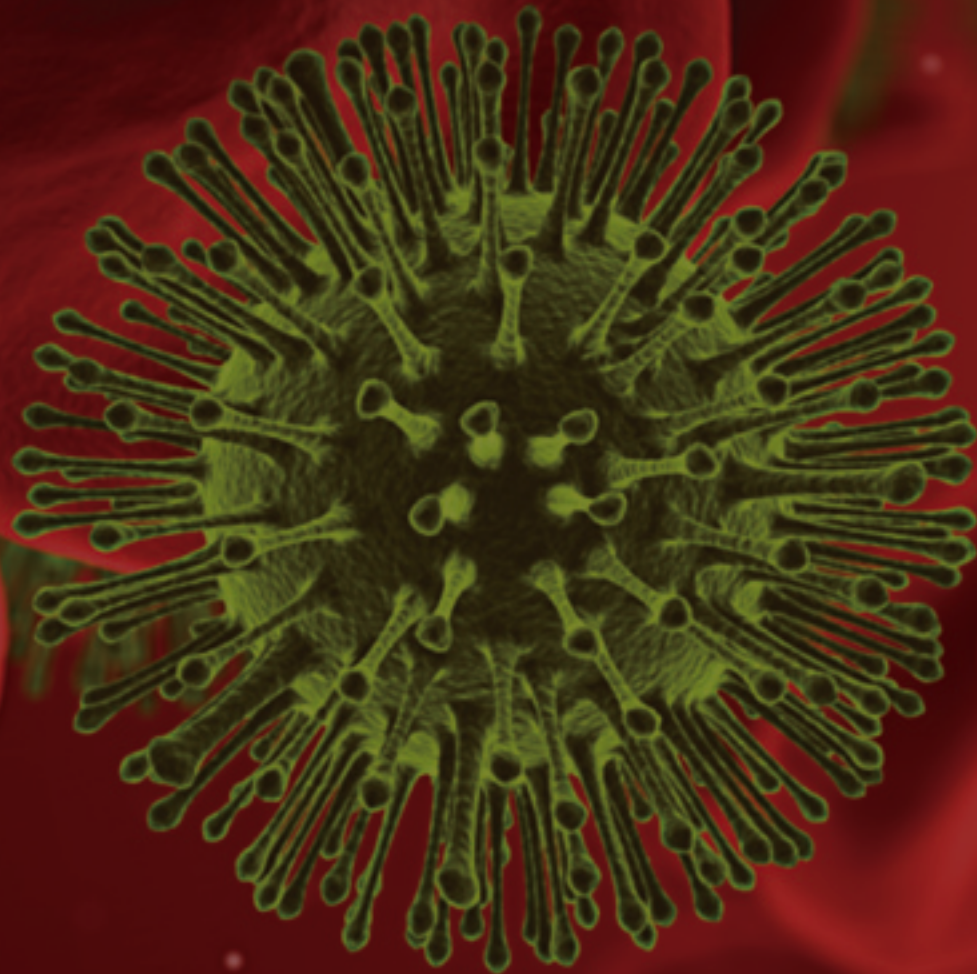
Ημέρες και ώρες προβολών στο ΕΙΕ:

από 21-25/10/09, Αμφιθέατρο «Λ. Ζέρβας», 15.00'-22.30'
Είσοδος ελεύθερη σε όλες τις προβολές.

Οι ταινίες που θα βραβευθούν, θα προβληθούν την Δευτέρα 26 Οκτωβρίου
στο Κτήριο της Οδού Πειραιώς του Μουσείου Μπενάκη (Πειραιώς 138 & Ανδρονίκου).

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://isffa.blogspot.com> | www.caid.gr/isffa ή στο CAID, 210 8945 945

A'

ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

Κοινωνία
& Υγεία

Ιοί και Πανδημίες στη Σύγχρονη Εποχή

03-24.11.2009

Ο κύκλος των ομιλιών **Κοινωνία & Υγεία**, που διοργανώνει το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, συνεχίζεται **για ένατη χρονιά**, απόδειξη της θερμής ανταπόκρισης του κόσμου. Βασικός στόχος των εκδηλώσεων, που καλύπτουν επίκαιρα θέματα υγείας, είναι η ενημέρωση του κοινού γύρω από τα σύγχρονα επιτεύγματα και τις εξελίξεις στην ιατρική (αιτιοπαθογένεια, πρόληψη, θεραπεία).

Για αυτό τον λόγο, σήμερα η εμφάνιση της Νέας Γρίπης Α (H1N1) δεν θα μπορούσε παρά να αποτελέσει το κύριο αντικείμενο του νέου κύκλου της σειράς αυτής με τον γενικό τίτλο **Ιοί και Πανδημίες στη Σύγχρονη Εποχή**. Στις **τέσσερις θεματικές ενότητες** που περιλαμβάνει θα αναπτυχθούν θέματα σχετικά με τη βιολογία και τη σημασία των ιών, την ορθολογική χρήση των εμβολίων και την αναγκαιότητα των εμβολιασμών, θέματα τα οποία θα οδηγήσουν στην καλύτερη κατανόηση των χαρακτηριστικών της επιδημίας της νέας γρίπης και την αποτελεσματικότερη διαχείρισή της. Παράλληλα, θα παρουσιασθούν οι κοινωνικοοικονομικές συνέπειες που επιφέρουν οι πανδημίες και οι πιθανές επιπτώσεις στην καθημερινή μας ζωή.

Από τη θέση αυτή θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους έγκριτους ομιλητές, οι οποίοι προθύμως και αφιλοκερδώς προσφέρουν τις γνώσεις και την εμπειρία τους στις εκδηλώσεις αυτές συμβάλλοντας, με το επιστημονικό τους κύρος, στην επιτυχία τους.

Ο παρών κύκλος είναι αφιερωμένος στη μνήμη του **Κωνσταντίνου Σέκερη**, ο οποίος αιφνίδια έφυγε από τη ζωή. Λαμπρός δάσκαλος, λάτρης της Επιστήμης, με ιδιαίτερο χάρισμα στην εκλαΐκευσή της, θεσμοθέτησε στο πρόγραμμα των μορφωτικών εκδηλώσεων τον κύκλο ομιλιών «Κοινωνία & Υγεία». Ο ίδιος ακούραστα σχεδίαζε, συμμετείχε και συντόνιζε όλες τις ομιλίες και με την προσωπική του ακτινοβολία διοχέτευε απλόχερα την επιστημονική του σοφία με σαφήνεια και απλότητα. Η κοινωνική του προσφορά στον τομέα της επιστημονικής παιδείας στη χώρα μας θα μείνει ανεκτίμητη και μοναδική.

Κοινωνία & Υγεία

Τρίτη 03 Νοεμβρίου

- **Η βιολογία των ιών και η γενικότερη σημασία τους για τη ζωή**
Σύντομη εισαγωγή από τον Καθηγητή κ. Δημ. Κυριακίδη,
Πρόεδρο Δ.Σ. και Δ/ντή ΕΙΕ

Ο άγνωστος θαυμαστός κόσμος των ιών*
Κ. Σέκερης

Ιοί της γρίπης: επιδράσεις στα άτομα και στην κοινωνία
Γιάννης Κοσμίδης, Άμ. Επικ. Καθηγητής Παθολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η βιολογία του ιού της γρίπης: η αιτιολογία των πανδημιών
Άλκης Βατόπουλος, Καθηγητής Μικροβιολογίας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας

* θα διανεμηθεί σχετικό άρθρο του που δημοσιεύθηκε στα «Ιατρικά» της Ελευθεροτυπίας

Τρίτη 10 Νοεμβρίου

- **Έλεγχος των επιδημιών**

Ολιστική επιδημιολογία και έλεγχος της γρίπης
Γιάννης Τσελέντης, Ομότ. Καθηγητής Μικροβιολογίας,
Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Στρατηγικές δημόσιας υγείας για την αντιμετώπιση της νέας γρίπης
Παναγιώτης Παναγιωτόπουλος, Καθηγητής Υγείας του Παιδιού, Εθνική Σχολή
Δημόσιας Υγείας, Επιστημονικός Υπεύθυνος Επιδημιολογικής Επιτήρησης,
Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων

Πέμπτη 19 Νοεμβρίου

- **Η νέα γρίπη: διάγνωση, θεραπεία και αντιμετώπιση**

Πρόληψη και θεραπεία

Ελένη Γιαμαρέλλου, Καθηγήτρια Παθολογίας Λοιμωξιολογίας,
Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νέα γρίπη και πνευμονία

Παναγιώτης Μπεχράκης, Αναπ. Καθηγητής Πνευμονολογίας,
Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πανδημία γρίπης: εκτίμηση κινδύνου για την Ελλάδα

Σωτήρης Τσιόβρας, Επίκ. Καθηγητής Παθολογίας Λοιμώξεων,
Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τρίτη 24 Νοεμβρίου

- **Κοινωνικές συνέπειες των πανδημιών**

Η πανδημία της γρίπης Α (H1N1)

Τζένη Κουρέα-Κρεμασσινού, Καθηγήτρια Δημόσιας Διοικητικής Υγιεινής,
Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας

Οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας της νέας γρίπης

Γιάννης Κυριόπουλος, Καθηγητής, Τομέας Οικονομικών της Υγείας,
Κοσμητώρ, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας

B'

ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

Νεοελληνική
Μουσική

01-22.12.2009

Η νεότερη λόγια ή έντεχνη μουσική στην Ελλάδα έχει ηλικία λιγότερη των 250 χρόνων και ισχνή προδρομική ιστορία, σε σχέση, βεβαίως, με εκείνες των άλλων χωρών της Ευρώπης. Εν τούτοις έχει να επιδείξει ιδιαίτερο πλούτο, όγκο, δυναμική και εμβέλεια που της δίνουν το δικαίωμα να διεκδικεί μια ισότιμη θέση στο παγκόσμιο μουσικό γίγνεσθαι.

Σε ένα κύκλο ο οποίος αποτελείται από τέσσερις διαλέξεις-εκδόσεις δεν είναι δυνατόν, προφανώς, να προσεγγιστεί αναλυτικά όλο το φάσμα στο οποίο εκτείνεται η ιδιαίτερη μουσική αυτή έκφραση.

Επελέγησαν λοιπόν ως θέματα αναφοράς, μια συγκεκριμένη περίοδος, η πρώτη του όλου, αυτή της λεγόμενης «**Επτανησιακής Μουσικής Σχολής**», καθώς και δυο επιφανείς μουσουργοί, ο **Μανώλης Καλομοίρης** (1883-1962) και ο **Νίκος Σκαλκώτας** (1904-1949), οι οποίοι σφράγισαν με την παρουσία και την προσφορά τους δυο αρκούντως διαφορετικές συνιστώσες της νεότερης λόγιας ελληνικής μουσικής. Το περιεχόμενο της καταληκτικής εκδήλωσης μοιράζεται ανάμεσα σε μια γενική θεώρηση-απολογισμό, με επισημάνσεις για το παρόν και το μέλλον, και σε μια μουσική εκδήλωση στην οποία θα παρουσιαστεί ένα μικρό δειγματοληπτικό ανθολόγιο με έργα για φωνή και πιάνο, για σόλο πιάνο και για σόλο κιθάρα νεοελλήνων συνθετών.

Με την ευγενική υποστήριξη

Σπύρος Νάκας
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

Τρίτη 01 Δεκεμβρίου

Σύντομη εισαγωγή από τον Καθηγητή κ. Πασχάλη Κιτρομυλίδη,
Διευθυντή Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών, ΕΙΕ

■ Η συνάντηση με την ευρωπαϊκή μουσική στην Ελλάδα του 19ου αιώνα

Ομιλητής: Χάρης Ξανθουδάκης, Αντιπρύτανης Ιονίου Πανεπιστημίου,
Καθηγητής Τμήματος Μουσικών Σπουδών

Τρίτη 08 Δεκεμβρίου

■ Η νεοελληνική εθνική μουσική σχολή: Μανώλης Καλομοίρης

Χαιρετισμός από την κα Χαρά Καλομοίρη

Ομιλήτρια: Μυρτώ Οικονομίδου,
Μουσικολόγος, Υπεύθυνη Αρχείου Μανώλη Καλομοίρη

Μουσικές ερμηνείες από τους καλλιτέχνες:

Μαρία Βλαχοπούλου, μέτζο σοπράνο
Μαργαρίτα Κολάση-Βούρτση, πιάνο
Σάββας Ζαφειρόπουλος, συνοδεία πιάνου

Προβολή dvd για τον Μανώλη Καλομοίρη

Τρίτη 15 Δεκεμβρίου

■ Νίκος Σκαλκώτας: νέοι ορίζοντες στη μουσική

Ομιλητής: Γιώργος Χατζηνίκος

Μουσικές ερμηνείες

Τρίτη 22 Δεκεμβρίου

■ Η λόγια ελληνική μουσική χθες - σήμερα - αύριο. Σκέψεις, επισημάνσεις, προσδοκίες.

Γιώργος Μονεμβασίτης, κριτικός και ιστορικός μουσικής

Θα ακολουθήσει μουσικό πρόγραμμα με ερμηνείες έργων Ελλήνων συνθετών
από τη μεσόφωνο Ειρήνη Καράγιαννη, την πιανίστρια Ντιάνα Βρανούση
και τον κιθαριστή Γιώργο Τσοικιάν.

Ο μηχανισμός των Αντικυθήρων

Περιήγηση στην αστρονομία και την τεχνολογία της εποχής του

07 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009
ΕΩΣ 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010

Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων, το σπουδαιότερο τεχνολογικό αντικείμενο που σώθηκε από τον αρχαίο κόσμο, συνεχίζει να εντυπωσιάζει και να εκπλήσσει το κοινό και τους ερευνητές.

Στην έκθεση, η οποία θα συνοδεύεται από σχετικές επιστημονικές ομιλίες, θα παρουσιαστούν η ιστορία και οι λειτουργίες του αρχαιότερου μηχανικού αστρονομικού υπολογιστή. Θα παρουσιαστούν επίσης όψεις της αρχαίας αστρονομίας και τεχνολογίας, οι οποίες είναι απαραίτητες για την κατανόηση της λειτουργίας του Μηχανισμού και την τοποθέτησή του στο πλαίσιο της Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Ο επισκέπτης θα περιηγηθεί στα δεδομένα της ιστορικής έρευνας (αρχαία κείμενα και αρχαιολογικά υλικά), στις εικόνες από το εσωτερικό του Μηχανισμού που εμφανίστηκαν για πρώτη φορά με τη χρήση υπερσύγχρονης τεχνολογίας, σε τρισδιάστατες αναπαραστάσεις και μηχανικά μοιώματα, καθώς και σε πολυμεσικές εφαρμογές με θέμα την αστρονομία και την τεχνολογία που προϋπήρξαν της κατασκευής του Μηχανισμού.

Η έκθεση οργανώνεται από το Πρόγραμμα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Επιστημών και της Τεχνολογίας του **Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών** του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Διδακτικής και Επιστημολογίας Φυσικών Επιστημών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας - ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών, την Ομάδα Μελέτης του Μηχανισμού των Αντικυθήρων, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και την Εταιρεία Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας. Η έκθεση και οι παράλληλες εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στα πλαίσια του προγράμματος Hephaestus ("Hellenic Philosophy, History and Environmental Science Teaching Under Scrutiny") του 7ου Προγράμματος Πλαισίου της Ε.Ε. (RegPot-2008-1).

Hephaestus

Με την υποστήριξη

Έκθεση και Επιστημονικές παρουσιάσεις

Ο μηχανισμός των Αντικυθέρων

Περιήγηση στην αστρονομία και την τεχνολογία της εποχής του

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ

Δευτέρα 7/12/09 | 19:30

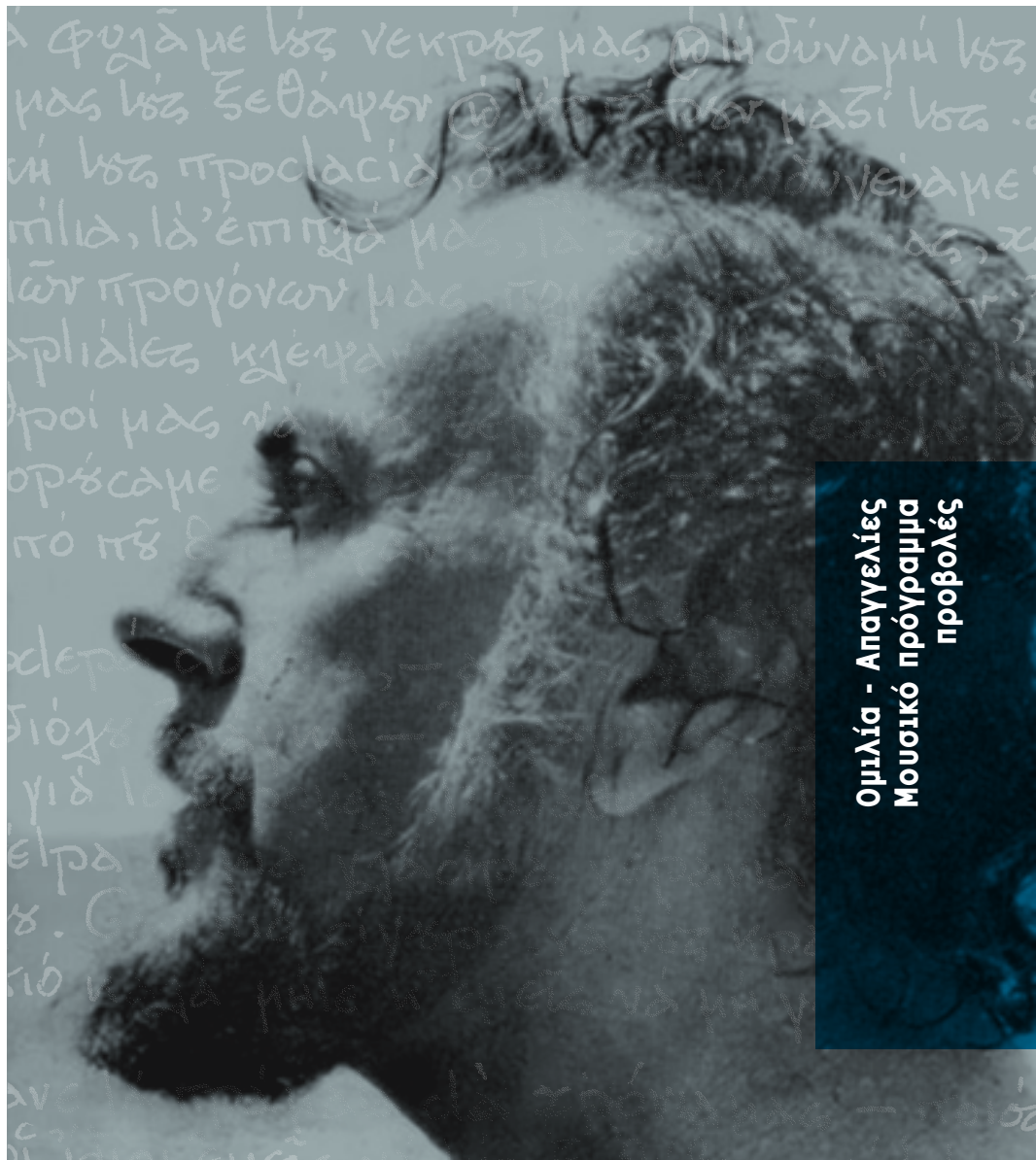
- Παρουσίαση του Προγράμματος Herphaestus από τον **Ευθύμιο Νικολαΐδη**, Διευθυντή Ερευνών, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών/ΕΙΕ
- Χαιρετισμός από το **Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο**
- Χαιρετισμός από την **Ομάδα Μελέτης του Μηχανισμού των Αντικυθέρων**
- Παρουσίαση της έκθεσης από τον **Ιωάννη Μπιτσάκη**, Ιστορικό των επιστημών
- Διάλεξη του Καθηγητή κ. **Θεοδόσιου Τάσιου** με θέμα: **Μας ενδιαφέρει ο Μηχανισμός των Αντικυθέρων;**
θα ακολουθήσουν τα εγκαίνια της έκθεσης

Τετάρτη 16/12/09 | 19:30

- Χαιρετισμός από τον Καθηγητή **Ronald Numbers**, Πανεπιστήμιο Wisconsin, τ. Πρόεδρος της Διεθνούς Ενώσεως Ιστορίας και Φιλοσοφίας Επιστημών, Τμήμα Ιστορίας Επιστημών και Τεχνολογίας (IUHPS-DHST)
- Στρογγυλό τραπέζι: **Ο Μηχανισμός των Αντικυθέρων στα πλαίσια της ιστορίας, της επιστήμης και της τεχνολογίας**
Ομιλητές: **Θεοδόσιος Τάσιος**, Καθηγητής ΕΜΠ και Πρόεδρος της Εταιρείας Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας | **Tony Freeth**, Μαθηματικός και Σκηνοθέτης, μέλος της Ομάδας Μελέτης του Μηχανισμού των Αντικυθέρων | **Paolo Brenni**, Πρόεδρος της Επιτροπής Επιστημονικών Οργάνων (SIC) και Αντιπρόεδρος της Διεθνούς Ενώσεως Ιστορίας και Φιλοσοφίας Επιστημών, Τμήμα Ιστορίας Επιστημών και Τεχνολογίας (IUHPS-DHST) | **Robert Halleux**, Ιστορικός των επιστημών και των τεχνικών, Καθηγητής του Πανεπιστημίου της Λιέγης και μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας (Académie des Inscriptions et Belles-Lettres)

θα υπάρχει ταυτόχρονη μετάφραση στα ελληνικά

Ώρες λειτουργίας έκθεσης: Καθημερινά: 10:00-20:00 | Σάββατο-Κυριακή: 10:00-14:00
Είσοδος ελεύθερη

Ομιλία - Απαγγελίες
Μουσικό πρόγραμμα
προβολές

Αφιέρωμα στον Γιάννη Ρίτσο

100 χρόνια από τη γέννησή του

17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

*«...Ωστόσο - ποιος ξέρει - ίσως εκεί που κάποιος αντιστέκεται χωρίς ελπίδα,
ίσως εκεί να αρχίζει η ανθρώπινη ιστορία, που λέμε, κι' η ομορφιά του ανθρώπου...»*

από την Ελένη του Γιάννη Ρίτσου

Το 2009 ανακηρύχθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού **έτος Γιάννη Ρίτσου** με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων από τη γέννησή του. Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, αναγνωρίζοντας την προσφορά του μεγάλου Έλληνα ποιητή στον πολιτισμό, συμμετέχει στον εορτασμό διοργανώνοντας ένα αφιέρωμα για να τιμήσει τη μνήμη του.

Τα μαθητικά χρόνια του Γιάννη Ρίτσου στο Γύθειο 1921-1924

Ομιλήτρια: **Ευαγγελία Μπέτα-Δρογκάρη**, Φιλολόγος, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λακωνίας

Άγνωστο αρχειακό υλικό, κείμενα και αποσπάσματα του ποιητή με παράλληλη προβολή φωτογραφικού υλικού σχετικού με το Γύθειο εκείνης της εποχής
Κώστας Δρογκάρης, Ιατρός, Ερευνητής-Συλλέκτης

Γνωστοί ηθοποιοί θα διαβάσουν ποιήματα του Γιάννη Ρίτσου (τα ονόματα θα ανακοινωθούν προσεχώς)

Η **Μαρία Φαραντούρη** θα ερμηνεύσει τον κύκλο τραγουδιών «Επιτάφιος» και άλλα ποιήματα του Γιάννη Ρίτσου μελοποιημένα από τον Μίκη Θεοδωράκη

Παράλληλα θα προβληθεί το ντοκιμαντέρ **«Στιγμές από τη ζωή του Γιάννη Ρίτσου»** από το αρχείο του Γιώργου και της Ηρώς Σγουράκη

Ώρα Έναρξης: 19:30

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΙΕ)

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα

Τηλ.: 210 7273 501, Fax: 210 7246 618

<http://www.eie.gr>

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΙΕ)

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα

Τηλ.: 210 7273 501, Fax: 210 7246 618

<http://www.eie.gr>